

MTG kommuner i samarbete

Bilaga 1 – Sammanställning av mål som legat till grund för strategin Ett Grönt och Skönt MTG

Innehåll

1. FN/Globalt	3
2. EU	3
3. Nationellt	3
3.1. Nationella miljömål	4
4. Regionalt (Från de nationella miljömålen)	5
5. Lokala mål som främst berör byggnader	5
5.1. Gemensam energi- och klimatplan för Mariestad, Töreboda och Gullspång	6
5.2. Lokala mål - Mariestad (översiktsplan)	6
5.3. Verksamhetsmål – Töreboda	6
5.4. Lokala mål – Gullspång (vision 2020)	6
6. Lokala mål som främst berör transporter	7
6.1. Gemensam energi- och klimatplan för Mariestad, Töreboda och Gullspång	7
6.2. Lokala mål - Mariestad (översiktsplan)	8
6.3. Verksamhetsmål – Töreboda	8
6.4. Lokala mål – Gullspång (vision 2020)	8

1. FN/Globalt

Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras.

Vid COP 16 (Conferences of the Parties) 2010 i Cancún enades man om att temperaturen inte får öka med mer än två grader från förindustriell nivå.

2. EU

För att inte riskera en farlig påverkan på klimatsystemet har EU:s medlemsstater enats om målet att begränsa ökningen av den globala medeltemperaturen till högst 2°C jämfört med förindustriell temperaturnivå.

Europaparlamentet har antagit målsättning att växthusgaser ska minska med 20 % till 2020, att minst 20 % av energin då ska vara förnybar och att öka energieffektiviteten med 20 %.

EU har beslutat om följande mål för Sveriges del av EU:s 20-20-20 mål:

- 49 % andel förnybar energi
- 17 % minskning av klimatgaser (jfr 2005 i den icke-handlande sektorn)
- 10 % förnybar energi i transporter
- 20 % effektivare energianvändning

EU:s mål är att minska utsläppen av växthusgaser med 80-95 % till 2050 (jämfört 1990).

EU-kommissionen har föreslagit att offentliga myndigheter i EU-länder ska få ett bindande krav på sig att bli mer energisnåla, genom att varje år renovera minst tre procent av sina byggnader.

EU:s långsiktiga mål för nyproducerade bilar är att de 2020 släpper ut högst 95g koldioxid per km.

3. Nationellt

I ett europeiskt perspektiv använder Sverige stora mängder energi, räknat per invånare. Det beror bl.a. på ett kallt klimat, en energiintensiv industriproduktion, en gles befolkning och stora avstånd som ska överbryggas med transporter.

Riksdagen har beslutat att vi åtminstone ska nå följande energipolitiska mål till 2020:

- 40 % lägre klimatutsläpp 2020 (jmf med 1990 för den icke-handlande sektorn)
- 9 % energieffektivisering 2016 (jmf med medel 2001-2005)
- 20 % energieffektivisering 2020 (jmf med 2008)
- 50 % energieffektivisering i byggnader 2050 (jmf med 1995)
- 50 % förnybar energi 2020
- 10 % förnybar energi i transportsektorn 2020

För att nå målen har man bl.a. antagit ett femårigt energieffektiviseringsprogram, där denna strategi ingår.

3.1. Nationella miljömål

Energianvändning i lokaler och vid transporter påverkar främst miljömålen; Begränsad klimatpåverkan, Bara naturlig försurning, Frisk luft, God bebyggd miljö.

Nedan följer en övergripande redogörelse för dessa miljömål.

1 BEGRÄNSAD KLIMATPÅVERKAN

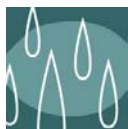
Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.

Förbränning av fossila bränslen (olja, kol, naturgas, bensin, diesel), som huvudsakligen används för el- och värmeförsörjning samt för transporter svarar för det största bidraget till växthuseffekten både i Sverige och i övriga världen.

2 FRISK LUFT

Luften skall vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas. Inriktningen är att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.

3 BARA NATURLIG FÖRSURNING

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning skall understiga gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen skall heller inte öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.

15 GOD BEBYGGD MILJÖ

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö skall utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden skall tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar skall lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Bättre energianvändning i byggnader

Den totala energianvändningen per uppvärmd areaenhet i bostäder och lokaler minskar. Minskningen bör vara 20 % till år 2020 och 50 % till år 2050 i förhållande till användningen 1995. Till år 2020 ska beroendet av fossila bränslen för energianvändningen i bebyggelsesektorn vara brutet, samtidigt som andelen förnybar energi ökar kontinuerligt.

Planering för en samhällsstruktur som främjar miljöanpassade och resurssnåla transporter

Senast år 2010 skall fysisk planering och samhällsbyggande grundas på program och strategier för hur ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur kan åstadkommas så att transportbehovet minskar och förutsättningarna för miljöanpassade och resurssnåla transporter förbättras.

4. Regionalt (Från de nationella miljömålen)

Ökad andel förnybar energi

År 2020 ska andelen förnybar energi i Västra Götalands län vara minst 50 procent av den totala energianvändningen.

Effektivare energianvändning

År 2020 ska energianvändningen i Västra Götalands län vara 20 procent effektivare jämfört med 2008.

Ökad andel förnybar energi i transportsektorn

År 2020 ska andelen förnybar energi inom transportsektorn i Västra Götalands län vara minst 10 procent.

Färre försurade vatten

År 2010 är högst 15 procent av antalet sjöar och 20 procent av sträckan rinnande vatten i Västra Götalands län drabbade av försurning som orsakats av människan.

Trendbrott för markförsurningen

Högst 35 procent av skogsmarken i Västra Götalands län har år 2010 en hög eller mycket hög surhetsgrad varav andelen med mycket hög surhetsgrad är högst 4 procent.

Minskade utsläpp av svaveldioxid

År 2010 har utsläppen av svaveldioxid i Västra Götalands län minskat till 4 200 ton eller mindre.

Minskade utsläpp av kväveoxider

År 2010 har utsläppen av kväveoxider i Västra Götalands län minskat till 25 000 ton eller mindre.

5. Lokala mål som främst berör byggnader

Mål som ersatts av något annat, senare politiskt antagit mål betecknas med (*). Detta gäller framförallt lokala miljömål som genom Energi- och klimatplanen fått annan lydelse.

5.1. Gemensam energi- och klimatplan för Mariestad, Töreboda och Gullspång

Lokalt producerad förnybar energi ska motsvara minst 25 % av energianvändningen i de tre kommunerna till år 2020. Lokalt producerad förnybar el ska motsvara minst 35 % av den lokala elförbrukningen senast år 2020.

Utsläppen av fossila koldioxidekvivalenter från hushålls-, industri- och servicesektorerna ska minska med 20 % till år 2020 räknat från 2004.

Inga av kommunernas egna lokaler ska värmas upp med hjälp av fossila bränslen efter 2020 med undantag av fjärrvärmens spetsvärme samt eventuell reservkraft.

Vid överlåtande av kommunal mark för bostadsbyggnation ska användande av lågenergihus stimuleras.

Utbyggnad av när- och fjärrvärme i de tre kommunerna sammanlagt till en årsleverans av 172 GWh från förnybara energikällor ska ske till 2015.

En utbyggnad av småskalig närvärme i Gullspång och Hova ska påbörjas till 2012.

Användningen av el i hushållssektorn per innevånare ska minska med 10 % till 2020 jämfört med 2004.

En effektivare elanvändning inom industri- och servicesektorerna ska aktivt stimuleras.

Elanvändningen i kommunernas lokaler per ytenhet ska minska med 10 % till år 2020 räknat från 2004.

5.2. Lokala mål - Mariestad (översiktsplan)

Effektiviteten vid användning av energi för uppvärmning och material för byggnation ska till år 2015 öka med en faktor 4, vilket motsvarar en effektivitets-höjning med 25 %.

(Med faktor 4 avses att vi kan och bör öka resursproduktiviteten fyra gånger – välfärden som erhålls från en viss mängd av en naturresurs kan fyrdubblas, dvs. vi kan fördubbla levnadsstandarden och samtidigt använda hälften så mycket naturresurser. Faktor 4 är ett begrepp som skapats av Weizäcker m.fl. och begreppet beskrivs i en rapport till Romklubben i juni 1995)

Friån har tidigare nyttjats för produktion av vattenkraft och kommunen är positiv till att förutsättningarna för att bedriva en miljöanpassad kraftproduktion vid bl.a. Kvarntorpet utreds.

*År 2015 bör alla kommunalt använda fordon samt fordon använda för kollektivtrafik inom kommunen drivas med förnybara bränslen som minskar utsläppen av koldioxid till atmosfären.**

5.3. Verksamhetsmål - Töreboda

Ökad användning av förnyelsebar energi.

5.4. Lokala mål - Gullspång (vision 2020)

Verka för att energiproduktionen med förnyelsebara energikällor ökar, i synnerhet när det gäller produktion av el.

Genom energirådgivare sprida information om energikällor som minskar klimatpåverkan, t.ex. sol fångare och pelletspannor.

Verka för att högsavliga fossila bränslen (vilket även omfattar torv) som används för energiproduktion ersätts med biobränslen eller naturgas.

Om möjligt bygga ut fjärrvärme i Hova och Otterbäcken.

Utreda möjligheten att utnyttja energiinnehållet i Skagern för att vid sidan av befintlig bergvärme värma upp Gullstensskolan.

Övergå från fossilbränsle till biobränsle i de värmeanläggningar som finns i kommunens egna lokaler.

Verka för en övergång till biobränsle i de värmeanläggningar inom kommunen som är i privat ägo eller har annan huvudman.

Främja en bebyggelsestruktur som möjliggör anslutning till fjärrvärmeanläggningar med hög grad av rening.

Förbättra energihushållningen i fastighetssektorn (som står för 40 % av Sveriges totala energi användning) – samtidigt måste kraven uppfyllas på bra inomhusluft utan fukt, mögel, drag och buller.

6. Lokala mål som främst berör transporter

Mål som ersatts av något annat, senare politiskt antagit mål betecknas med *. Detta gäller framförallt lokala miljömål som genom Energi- och klimatplanen fått annan lydelse.

6.1. Gemensam energi- och klimatplan för Mariestad, Töreboda och Gullspång

Tillverkning (inklusive system för distribution) av gas, etanol eller annat förnybart bränsle från organiska restprodukter ska ha etablerats inom någon eller några av de tre kommunerna till år 2012.

Transportsektorns utsläpp av koldioxidekvivalenter ska minska med 20 % per innevånare till 2020 räknat från 2004.

Införande av förnybara bränslen för fritidsbåtar ska aktivt stimuleras.

År 2020 ska alla kommunalt använda transportfordon samt transportfordon använda för av kommunerna anordnad kollektivtrafik drivas med förnybara bränslen.

Utsläppen av fossila koldioxidekvivalenter från hushålls-, industri- och servicesektorerna ska minska med 20 % till år 2020 räknat från 2004

Externa områden för handel m.m. ska ha anslutning med kollektivtrafik samt säker gång- och cykeltrafik till år 2020.

Ett nätverk av säkra gång- och cykelvägar inom och mellan tätorterna i kommunerna ska byggas ut till år 2020.

6.2. Lokala mål - Mariestad (översiktsplan)

Användningen av fossila bränslen skall till år 2015 ha minskat med 15 %, räknat från år 2010*.

Mariestads tätort utformas så att transportbehovet och därmed energiförbrukningen och störningar här av minimeras. Bl.a. kommer bullerstörningar att successivt åtgärdas enligt förslag i upprättad bullersaneringsplan för Mariestads tätort. Planeringen av centrum bör leda till en minskning av trafikvolymen. Det innebär att kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafiken skall främjas på bekostnad av biltrafiken. Utanför centrum inriktas planeringen mot att bilen under överskådlig framtid kommer att vara det dominerande färdmedlet.

År 2015 bör alla kommunalt använda fordon samt fordon använda för kollektivtrafik inom kommunen drivas med förnybara bränslen som minskar utsläppen av koldioxid till atmosfären*.

Energianvändningen inom transportsektorn skall effektiviseras genom att skapa snabba förbindelser mellan viktiga destinationer, en effektiv kollektivtrafik och ett attraktivt cykel- och gångtrafiknät. Kollektivtrafiken (buss och tåg) utvecklas enligt följande principer.

- Korta restider eftersträvas.
- Tillgänglighet för skolelever, äldre och funktionshindrade skall vara hög.
- Starka pendlingsstråk prioriteras.
- Samspelet mellan olika fordonsslag skall vara väl utvecklat.

Kinnekullebanan skall utvecklas till en viktig transportlänk. Målet år 2008 är att en resa med järnväg Mariestad-Göteborg resp. Mariestad-Stockholm tar högst 1 timma och 30 minuter resp. 2 timmar och 15 minuter.

Cykeltrafik bör öka och göras mer trafiksäker. För att främja cykling bör cykelvägnätet utvecklas i enlighet med fastställd cykelplan. Härutöver är det önskvärt att på ett trafiksäkert sätt möjliggöra cykeltrafik utmed hela sträckan Lugnås - Mariestad - Sjötorp. Delsträckan Mariestad - Hasslerör bör prioriteras. Det är även angeläget att anordna en sjönära cykelväg Mariestad - Torsö.

Samreseparkeringar bör anläggas på lämpliga platser för att underlätta för samåkning och omstigning till kollektiva transportmedel. En ny samreseparkering har anlagts utmed väg 26 söder om E 20. Motsvarande samreseparkering föreslås vid Stockholmsvägen/väg 202.

6.3. Verksamhetsmål - Töreboda

Utveckla möjligheterna att resa kollektivt och enskilt, inom, till och från kommunen.

6.4. Lokala mål - Gullspång (vision 2020)

Verka för att kollektivtrafiken utnyttjas bättre, genom t.ex. tätare och subventionerade av gångar och utöka antalet cykelvägar.

Genomföra stimulansåtgärder för tankställen med biobränslen.

Begära bästa miljöklass, liksom att bästa bränsle används, vid upphandling av fordon och arbetsmaskiner.

Verka för att Otterbäckens hamn utrustas så att fartyg kan anslutas till elkraft när de ligger i hamn.

Informera allmänheten om betydelsen av 4-taktsmotorer med låga utsläpp för båttrafik.